

tallennettu Hanbeleleihin
2.8.1997 Jaana Pichler

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIALLINEN
ARKISTO

PARAISTEN KIRKKO

Tutkimuskertomus, laatinut vuonna 1962

Laufero Gardberg

Alla selostettu tutkimus tehtiin Paraisten kirkossa elokuun 24 p:nä 1962. Edellisenä päivänä ilmoitettiin Turun kaupungin historialliselle museolle Paraisilta, että kirkossa suoritettavien korjaustöiden yhteydessä oli löydetty ennen tuntematon muuri, joka oli kirkon ulkopuolella, sen itäpuolella, alttari-ikkunan alla, lähellä suomalaisen kirkon asehuonetta. Asiasta ilmoitettiin välittömästi Muinaistieteellisen toimikunnan historialliselle osastolle, mutta koska kukaan ei sieltä ollut tilaisuudessa lähtee Paraisille suostui allekirjoittanut pyynnöstä lähtemään löytöä tarkastamaan.

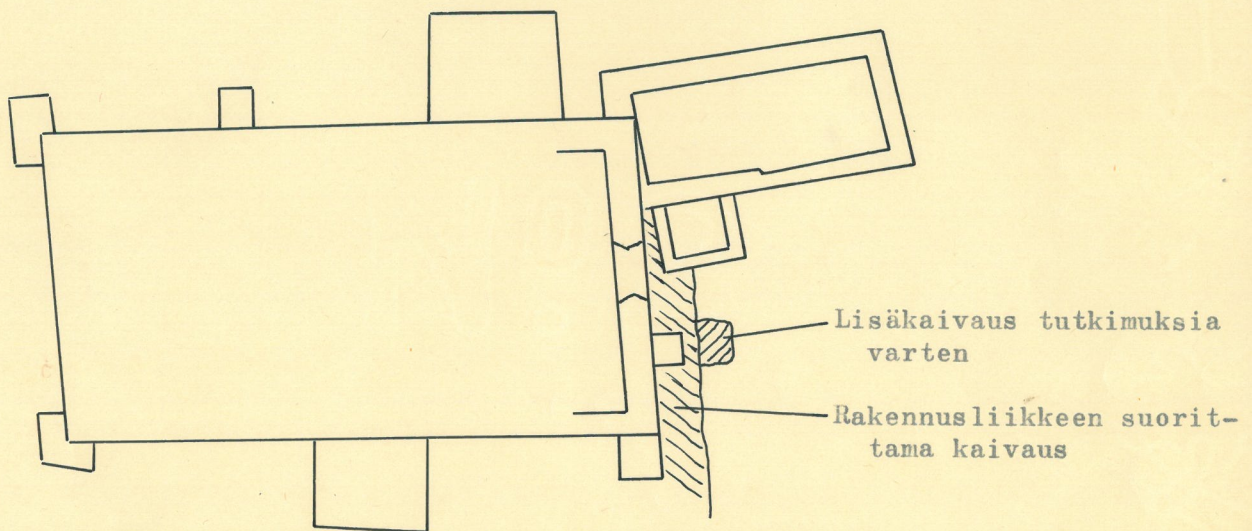
Korjaustöiden yhteydessä oli kirkon ulkopuolelle tehty oja pitkin itäistä päätyseinää (piirros 1). Ojan syvyys oli noin 70-100 cm, ja koska se kulki aivan pitkin seinää paljastui seinän muurausta mainittuun syvyyteen. Tällöin voitiin todeta: a) että päätyseinän itäinen tukipilari jatkuu maan alla suorana harmaakivimuurina ainakin noin kolme metriä itäänpäin, sekä että ainakin tukipilarin alaosa on limityksessä kirkon seinän kanssa; b) että suomalaisen kirkon eteläseinä on rakennettu samalla tavalla; c) että keskellä kirkon päätyseinää on ollut noin viisi metriä leveä aukko, jonka pyöristetyt pielet ovat olleet tiilimuurausta; kummallakin puolella on pyöristetyn kulman etäisyys tukipilariin (pohjoispuolella = suomalaisen kirkon seinään) 134 cm; d) että aukon umpeenmuuraus on rakennettu harmaakivestä ulkonevalle kivijalalle; d) että suomalaisen kirkon asehuone on rakennettu maan päälle ilman perustusta.

Korjaustöiden yhteydessä ei löydettyjä muureja rikottu, joten niitä voidaan tutkia myöskin vastaisuudessa. 24.8.1962 tehdyt havainnot ilmenevät piirroksista 1-3, sekä valokuvista. Todennäköistä on, että kirkolla alunperin on ollut erillinen kuori, joka luultavasti on ollut neliskulmainen. Kuorin pohjoisseinä on vieläkin olemassa suomalaisen kirkon eteläseinässä (seinän läntinen puolisko on itäosaa paksumpi, selvä pystysuora sauma on näkyvässä sekä sisä- että ulkopuolella). Kuorin eteläseinä on suurimmaksi

osaksi purettu, mutta sen alin osa on kuitenkin säilynyt maan alla ja sen lähinnä kirkkoa oleva osa on säilynyt tukipilarina. Kuorin kirkolle päin avautuva aukko on ollut kuoria huomattavasti kapeampi (aukko noin 5 metriä leveä, kuori yli 7,5 metriä leveä. Kuorin päätyseinän perustus on luultavasti löydettävissä (kangella todettiin kiviä sen oletetulla paikalla).

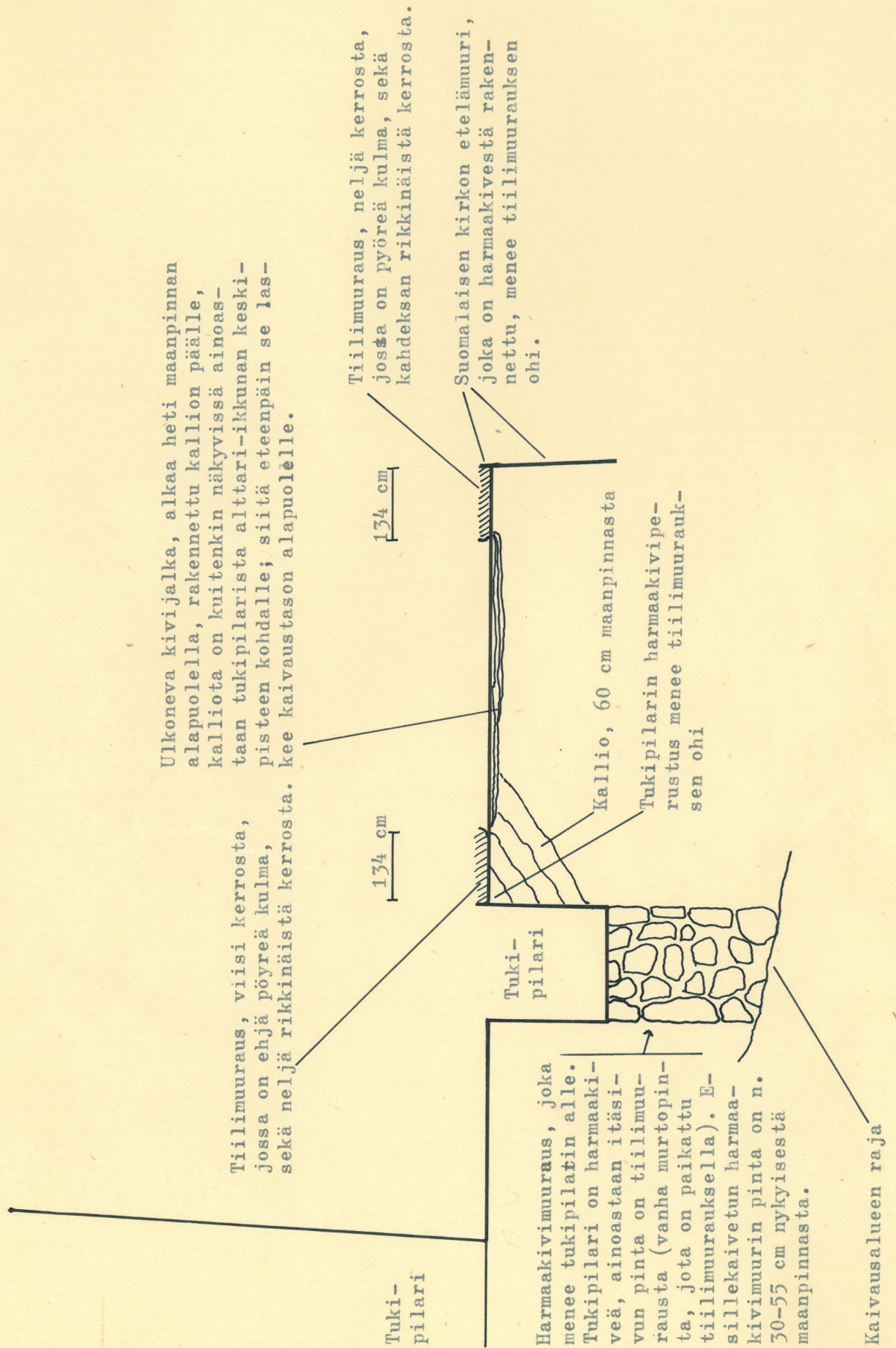

Piirros 1. Kirkon pohjapiirros kopioituna teoksesta "Pargasbygdens historia" I.

Piirros 2. Pohjapiirros kaivausalueelta, mittakaavaan 1:100.

Piirros 3. Kirkon itäseinä ulkopuolelta katsottuna. Mittakaava 1:50.
Mittaus suoritettiin kahden metrin mitalla, joten vanhan
kuoriaukon leveys on tarkistettava paikan päällä.

